

Työeläkeuudistus on merkittävä askel kohti kestävästä eläkejärjestelmästä, mutta työttömyysputki vaarantaa uudistuksen tavoitteiden toteutumisen

Vuoden 2017 työeläkeuudistus on merkittävä askel kohti taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävästä eläkejärjestelmästä. Uudistuksen vaikutus työuriin ja sitä kautta julkisen talouden kestävyteen saattaa kuitenkin jäädä tavoiteltua pienemmäksi. Tämä johtuu erityisesti työttömyysputken säilymisestä. Työmarkkinajärjestöjen sopimaa eläkeuudistusta tulisikin täydentää kytkemällä työttömyysputken alaikäraja vanhuuseläkkeen alaikärajaan. Näin voitaisiin varmistaa uudistuksen tavoitteiden saavuttaminen.

ETLAn tutkijat **Jukka Lassila**, **Niku Määttä** ja **Tarmo Valkonen** ovat arvioineet työmarkkinajärjestöjen syksyllä 2014 sopiman työeläkeuudistuksen vaikutuksia työeläkejärjestelmään, julkisen talouden kestävyteen, kansantalouteen ja tulonjakoon. Tulosten mukaan eläkeuudistus pidentää työuria, tasoittaa tuloeroja ja vahvistaa työeläkejärjestelmän ja julkisen talouden kestävyttä.

Tutkimuksen mukaan eläkeuudistus pidentää työuria vuoteen 2025 mennessä keskimäärin noin 5 kuukaudella ja vuoteen 2035 mennessä 9 kuukaudella. Julkisen talouden kestävyys paranee, kun yksityisalojen eläkemaksujen nousupaine poistuu, julkisen sektorin eläkemenot pienenevät ja verotulot kasvavat lisääntyneen työvoiman tarjonnan ja kulutuksen myötä. Sadan vuoden aikahorisontilla laskettu kestävyysvaje pienenee 1,1 prosenttiyksiköllä.

Nämä vaikutukset toteutuvat kuitenkin vain, jos työuraeläkkeestä ei tule kovin yleistä, eikä työttömyysputken käyttö lisäänty merkittävästi nykyisestä. Tässä suhteessa uudistus on kuitenkin epävarmalla pohjalla. Työmarkkinajärjestöjen sopimuksessa on vain viittaus työttömyysputken alaikärajan nostamiseen yhdellä vuodella ja senkin toteuttaminen jää sopimuksen perusteella epävarmaksi.

Alimman vanhuuseläkeiän nostaminen ilman, että työttömyysputken alaikäraja myöhennetään, tarkoittaa työttömyysputken pitenemistä. Siksi on olemassa vaara, että työttömyysputkesta tulee tärkeä väylä pois työelämästä samalla lailla kuin ennen vuoden 2005 eläkeuudistusta. Jos näin tapahtuisi, eläkeuudistuksen vaikutus työuriin jäisi selvästi tavoiteltua pienemmäksi. Samalla kestävyysvaikutukset heikkenisivät olennaisesti.

Jos työttömyysputki poistettaisiin kokonaan, tai sen alaraja kytkettäisiin suoraan asteittain nousevaan vanhuuseläkeiän alarajaan, uudistuksen vaikutus työuriin ja samalla myös julkiseen talouteen olisi huomattavasti varmemmalla pohjalla. Samalla on huolehdittava siitä, että työuraeläkkeen saamisen ehdot määritellään riittävän tiukoiksi.

Lisätietoja:

Jukka Lassila, puh. 050 565 0406

Niku Määttä, puh. 041 545 6721

Tarmo Valkonen, puh. 050 329 6014

Tutkimus ”Työeläkeuudistus 2017 - vaikutukset työuriin, tulonjakoon ja julkisen talouden kestävyteen” on julkaistu valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarjassa numerolla 1/2015.